

СПРАВКА

ЗА ОТРАЗЯВАНЕ НА ПОСТЪПИЛИТЕ ПРЕДЛОЖЕНИЯ И СТАНОВИЩА ОТ ОБЩЕСТВЕНИТЕ КОНСУЛТАЦИИ ПО ПРОЕКТ НА РЕШЕНИЕ НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ ЗА ОДОБРЯВАНЕ НА ПРОЕКТ НА ЗАКОНА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА (ЗИД НА ЗООС)

№	Организация/потребител тел /вкл. начина на получаване на предложението/	Предложения и становища	Приети/ неприети	Мотиви
1.	„Агрополихим“ АД, гр. Девня (вх. № 26-00- 1353/29.09.2021 г. на МОСВ)	<p>Със съобщение на интернет страницата на Министерството на околната среда и водите (МОСВ) в раздел Обществени обсъждания на 01.09.2021 г. е представен проект на решение на Министерския съвет за приемане на ЗИД на ЗООС. В представения проект на ЗИД с §58, т.1 са предвидени изменения и допълнения в §9, ал. 2 от Преходните и заключителните разпоредби (ПЗР) на ЗООС, съгласно които се създава изречение четвърто със следния текст:</p> <p>„Довършването на изпълнението на всички незапочнати и/или с недовършено изпълнение мерки от прекратените програми е отговорност и е за сметка на купувача по приватизационната сделка и приватизираното дружество и/или лицата, придобили впоследствие собствеността върху дяловете, акциите или обособените части.“</p> <p>За предложените изменения и допълнения са представени следните мотиви:</p> <p>1. Причините, които налагат изменението и приемането на законопроекта, са свързани с необходимост от регламентиране преустановяването след 31.12.2025 г. на отговорността на държавата за отстраняване на нанесени щети върху околната среда, настъпили от минали действия или бездействия, при приватизация;</p> <p>2. На основата на изготвения анализ, очакваните резултати от прилагането на законопроекта са свързани с постигане на окончателно преустановяване, след 31.12.2025 г., на отговорността на държавата за отстраняване на минали екологични щети, при приватизация. След 31.12.2025 г. довършването на всички незапочнати и/или с недовършено изпълнение мерки от прекратените програми ще бъде отговорност и ще е за сметка на купувача по приватизационната сделка и приватизираното дружество и/или лицата, придобили впоследствие собствеността върху дяловете, акциите или обособените части. Ще отпадне необходимостта от осигуряване на публичен ресурс за изпълнение на недовършените/незапочнатите обекти от програмите за миналите екологични щети, предвид двукратното удължаване на срока по §9, ал. 2 от ПЗР на ЗООС.</p> <p>В качеството си на засегната страна от цитираните изменения и</p>	Не се приема	<p>При приемането на нормативната уредба по отговорността на държавата за отстраняване на минали екологични щети, при приватизация (в т.ч. ЗООС – 1991 г., 1997 г., 1998 г., 1999 г., 2002 г. и последвалите изменения и Наредбата за условията и реда за определяне на отговорността на държавата и за отстраняване на нанесените щети върху околната среда, настъпили от минали действия и бездействия, при приватизация (Наредбата) – 1999 г. и последвалите изменения) се определя 5 годишен срок за изпълнение на Програмите за отстраняване на миналите екологични щети.</p> <p>За одобрените Програми са сключени изпълнителни споразумения между държавата, представлявана от министъра на финансите, министъра на околната среда и водите и изпълнителния директор на Агенцията за приватизация (по-късно преименувана на Агенция за приватизация и следприватизационен контрол (АПСК) и последно Агенция за публичните предприятия и контрол) от една страна и от друга страна – купувачът по приватизационния договор. Исключение от това правило е Програмата за отстраняване на миналите екологични щети, причинени до момента на приватизацията на „Агрополихим“ АД (Програмата), предвид отказа на купувача по приватизационния договор да встъпи като страна по договора. В тази връзка държавата е заставена да търси изпълнител на Програмата по реда на Закона за обществените поръчки (ЗОП) и да разчита на оказване на съдействие от страна на приватизираното дружество, и съответно осигуряване на достъп на избрания изпълнител до площадката, където се намират обекти от Програмата.</p> <p>Оказването на съдействие и достъп до площадката на избрания изпълнител ФИГ „РЕЙ Холдинг“ АД</p>

допълнения, предвидени с проекта на ЗИД на ЗООС, с настоящото писмо изразяваме писмено в рамките на установения срок своето мотивирано възражение срещу преустановяване отговорността на държавата за довършване на програмите за отстраняване на минали екологични щети.

Съгласно действащото законодателство (чл. 2 и чл. 3 от Наредбата за условията и реда за определяне на отговорността на държавата и за отстраняване на нанесените щети върху околната среда, настъпили от минали действия или бездействия, при приватизация), държавата носи отговорност за екологичните щети, настъпили от минали действия или бездействия до момента на приватизация и осигурява финансиране на дейностите по отстраняване на екологичните щети чрез средства, заложи в Закона за държавния бюджет за съответната година, и средства, предоставени от дарители, предназначени за опазване на околната среда в Република България. Задължението на държавата като предишен собственик на приватизираните предприятия да осигури необходимото финансиране на дейностите по отстраняване на екологичните щети, причинени до момента на приватизация, съответства на един от основните принципи за опазване на околната среда, разписан в чл. 3 на ЗООС, а именно: **замърсителят плаща за причинените вреди.**

Принципът „замърсителят плаща“ е в основата и на създадената с Директива 2004/35/ЕО рамка за определяне на екологичната отговорност (Директива 2004/35/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 21 април 2004 година относно екологичната отговорност по отношение на предотвратяването и отстраняването на екологичните щети). Изискванията на директивата са въведени в националното законодателство със Закона за отговорността за предотвратяване и отстраняване на екологични щети (ЗОПОЕЩ), който определя имуществената отговорност на операторите и финансово-икономическата организация за осигуряване на дейностите за предотвратяване и отстраняване на екологични щети. Разпоредбите на ЗОПОЕЩ не се прилагат за екологични щети, причинени преди влизането в сила на закона (приет от 40-то Народно събрание на 16.04.2008 г., обн. ДВ бр. 43 от 29.04.2008 г.), с което отговорността на операторите (по смисъла на § 1, т. 19 от допълнителните разпоредби на ЗОПОЕЩ) се ограничава до прилагане след тази дата на превантивни и оздравителни мерки, вкл. мерки за контрол, улавяне, премахване на замърсители и/или други фактори, причинили екологични щети, с цел ограничаване или предотвратяване на последващи екологични щети, отрицателни въздействия върху човешкото здраве и последващо засягане на услуги от природните ресурси. Разходите във връзка с действията за предотвратяване и отстраняване на екологични щети, вкл. разходите за възлагане на допълнителни анализи, са за сметка на операторите, в резултат на чиято дейност е възникнала

(по – късно „Бартемекс Холдинг“ АД) през годините не е безпроблемно. В тази връзка, по настояване на Световната банка (осъществяваща контрол по изпълнение от държавата на условията по Договора за подкрепа на околната среда и приватизацията – EPSAL, въз основа на заем на стойност 50 млн. евро за изпълнение на Програми за отстраняване на минали екологични щети, при приватизация), се подписа Анекс към приватизационния договор, с който „Агрополихим“ АД се задължава да оказва съдействие на изпълнителя на Програмата.

Приемаме твърдението на „Агрополихим“ АД, че *средства трябва да се осигуряват от държавния бюджет за отстраняване на минали екологични щети.* Такива средства са планирани ежегодно в рамките на бюджетната процедура със Закона за бюджета и до настоящия момент.

Настоящото предложение на §58 от ЗИД на ЗООС не противоречи на *ключовите принципи за устойчиво развитие и опазване на околната среда, заложи в европейското и национално законодателство.*

Първоначално определеният законов срок от 5 години за изпълнението на Програмите е удължаван неколккратно, за да достигне общо до 25 години от датата на сключване на изпълнителните споразумения. Продължаването на отговорността на държавата за отстраняване на минали екологични щети в такъв дълъг период от време размива границите между причиненото историческо замърсяване до приватизацията и настъпилите замърсявания, в резултат от производствената дейност на дружеството след приватизацията.

В текста на законопроекта е съобразен достатъчен срок за довършване на оставащите дейности, заложи в Програмите. Съобразен е също и достатъчен срок за провеждане на процедурите по ЗОП, Закона за устройство на територията (ЗУТ) и др., който е залегнал в утвърдените актуализирани графици за изпълнение на Програмите.

В конкретния случай с „Агрополихим“ АД се проявяват редица проблеми, които довеждат до изключително забавяне в изпълнение на Програмата, например: прекратяване на Договора с първоначално избрания от държавата Изпълнител, необходимост от промяна на нормативната уредба, допълнителни

непосредствена заплаха за екологични щети или са причинени екологични щети.

Предвиденото с проекта на ЗИД на ЗООС преустановяване след 31.12.2025 г. на отговорността на държавата за отстраняване на минали екологични щети при приватизация представлява грубо нарушаване на ключовите принципи за устойчиво развитие и опазване на околната среда, заложен в европейското и национално законодателство. Прилагането на принципа „замърсителят плаща“ вменява отговорността за причиненото замърсяване, вкл. финансовите разходи за предотвратяване, контрол и възстановяване, на причинителя на замърсяването. Прехвърлянето по законодателен път на екологичната отговорност на държавата като предишен собственик на приватизираното предприятие за екологични щети, причинени от действия или бездействия до момента на приватизация, върху купувача по приватизационната сделка и приватизираното дружество съставлява злоупотреба с властта на законодателя и административен произвол. Същото не може да бъде оправдано с отпадане на необходимостта от осигуряване на публичен ресурс за изпълнение на недовършените/незапочнатите обекти от програмите за миналите екологични щети, нито с проточилото се повече от 20 години изпълнение на програмите и двукратното удължаване на срока за приключването им.

В конкретния случай на Агрополихим АД, нормативното задължение на държавата да финансира изпълнението на Програмата за отстраняване на нанесените щети върху околната среда, причинени до момента на приватизация е регламентирано и в чл. 4.2. от Договора за приватизационна покупко-продажба на акции, сключен на 6 октомври 1999 г. между Агенцията за приватизация на Република България и Асид енд Фъртилайзърс ООД. Съгласно чл. 8.5 „а“ от него, държавата носи тази отговорност до датата на цялостното изпълнение на програмата.

Повече от 20 години след сключване на приватизационния договор, задълженията на държавата за възстановяване на околната среда все още не са изпълнени. През този период държавата чисто формално, без да полага необходимите усилия и да извършва целенасочени действия с измерим резултат, изпълнява заложените в закона нейни задължения, както и тези по приватизационния договор, свързани с отстраняване на миналите екологични щети, без това да е довело до реален ефект за постигане на заложените в закона цели. По този начин, по същество, и преди исканите изменения, предмет на законопроекта, тежестта за отстраняването им е възложена изцяло на купувачите по приватизационните сделки, които са принудени със собствени средства и усилия да отстраняват тези щети, вместо държавата, за да изпълняват залегналите в приватизационните договори свои задължения по същите, както и да реализират

процедури по ЗОП за избор на нов изпълнител. **Част от това забавяне е и заради „Агрополихим“ АД, поради неизпълнени ангажменти от страна на дружеството по осигуряване на възможност за изпълнение на мерките.**

Държавата е положила и продължава да полага всички разумни усилия за опазване на околната среда, в т.ч. и чрез отстраняване на екологичните щети, настъпили до момента на приватизация. В този смисъл, считаме че предложението в ЗИД на ЗООС е внимателно обмислено и добре балансирано от гледна точка на интересите и на двете страни - Първата - Държавата и Втората - купувача по приватизационни договор/приватизираното дружество.

С предложеното допълнение на §9, ал. 2 от ПЗР на ЗООС се постига изясняване на отговорността след изтичане на срока 31.12.2025 г. за довършване на всички незапочнати и/или с недовършено изпълнение мерки от прекратените Програми. Също така се постига намаляване на административната тежест с отпадане на отговорността на държавата след 31.12.2025 г. по отношение на всички незапочнати и/или с недовършено изпълнение мерки от прекратените Програми, което е свързано и с отпадане на отговорността за осигуряване на средства в държавния бюджет за незапочнати и/или с недовършено изпълнение мерки от прекратените Програми (респ. с осигуряване на административен капацитет за това).

		<p>инвестиционните си намерения.</p> <p>Явната неспособност и/или дезинтересираност на държавата да осигури цялостно, срочно и качествено изпълнение на оздравителните мероприятия не е основание за отпадане на екологичната ѝ отговорност, нито за прехвърляне на задълженията за довършване на програмата за отстраняване на нанесените щети върху околната среда, причинени до момента на приватизация, на купувача по приватизационната сделка и приватизираното дружество. Подобен отказ от отговорност от страна на държавата ще доведе до допълнителна финансова тежест върху Агрополихим АД (имайки предвид, че в последните 10 години дружеството е извършило за своя сметка част от неизпълнените оздравителни мероприятия). Неизпълнението на задълженията на държавата по програмата възпрепятства и реализирането на мащабни инвестиционни проекти с пряк отрицателен ефект върху конкурентоспособността и пазарните позиции на приватизираното дружество, за което многократно са сигнализирани компетентните институции.</p> <p>С оглед на горе изложеното, настояваме предложеното с §58, т. 1 от проекта на ЗИД на ЗООС създаване на изречение четвърто в §9, ал. 2 от ПЗР да отпадне, а държавата реално, а не чисто формално да предприеме необходимите правни и фактически действия за осигуряване изпълнението на задълженията си за завършване на Програмата за отстраняване на нанесените щети върху околната среда, причинени до момента на приватизация на Агрополихим АД във възможно най-кратки срокове. В противен случай имаме готовност да предявим правата си по законоустановения ред.</p>		
2.	<p>Българска фотоволтаична асоциация (вх. № 03-00-223/01.10.2021 г. на МОСВ)</p>	<p>Във връзка с публикувания за обществено обсъждане Проект на ЗИД на Закона за опазване на околната среда, представяме следното становище:</p> <p>От публикацията на Портала за обществени консултации е видно, че целта на предложените промени в Закона за опазване на околната среда е:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ да прецизира ключовите инструменти, свързани с комплексното предотвратяване на замърсяването от промишлени дейности, контрола на опасностите от големи аварии с опасни вещества и оценката на въздействието върху околната среда. ✓ да се изпълнят препоръките на Европейската комисия (ЕК) относно контрола на опасностите от големи аварии (Директива 2012/18/ЕС), емисиите от промишлеността (комплексно предотвратяване и контрол на замърсяването). ✓ да се улесняват процедури по предотвратяване и ограничаване на промишленото замърсяване, повишава се публичността и се прецизират понятия в съответствие с тези на действащата европейска и национална нормативна уредба и др. <p>Подкрепяме предложението за изменение и допълнение на ЗООС с</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Предложението на Българска фотоволтаична асоциация не налага изменения в ЗИД на ЗООС, предвид че по същество те са в духа на промените посочени в параграф 8 от ЗИД на ЗООС.</p>

оглед постигане на посочените в мотивите на акта цели, с което ще се постигне и съответствие с изискванията на Европейското законодателство.

В допълнение към горното, бихме искали да обърнем внимание на чл. 85, ал. 5 и чл. 88, ал. 3 от ЗООС, които норми не са предмет на проекта на ЗИД на ЗООС. Считаме, че тези две разпоредби също следва да бъдат изменени относно предоставяне на възможност за обжалване на решенията, с които се преценява, че план или програма подлежи на задължителна екологична оценка. В тази връзка предлагаме следните промени:

1. В чл. 85, ал. 5 в края на изречението се поставя запетая и след думите „се обявява публично“ се добавя изразът „като може да бъде обжалвано от заинтересованите страни по реда на Административнопроцесуалния кодекс в 14-дневен срок от съобщаването му.“

Т.е. текстът да добие следната редакция: „(5) Мотивирано решение по ал. 4 се издава в срок до 30 дни от внасянето на искане от възложителя на плана или програмата в зависимост от спецификата и сложността им и се обявява публично, като може да бъде обжалвано от заинтересованите страни по реда на Административнопроцесуалния кодекс в 14-дневен срок от съобщаването му.“

2. В чл. 88, ал. 3 да отпадне изразът „или решението“.

Т.е. текстът да добие следната редакция: „(3) Заинтересуваните лица може да обжалват становището по ал. 1 по реда на Административнопроцесуалния кодекс в 14-дневен срок от съобщаването му.“

Съображенията ни за предлаганите промени са следните:

В допълнение към посочените изменения, предлагаме в проекта на ЗИД на ЗООС да се включат и допълнения и изменения на чл. 85 и чл. 88. С предлаганата промяна в двете разпоредби се дава възможност за обжалване не само на решенията, с които се преценява, че един план или програма не следва да подлежи на екологична оценка, но и тези, с които се преценява, че подлежи на задължителна екологична оценка. По този начин се предотвратява административния произвол при преценка на един план или програма, тъй като се създава възможност за съдебен контрол още на този ранен етап от процедурата. Целта е да се премахне възможността спрямо съответния инвеститор да бъде определена незаконосъобразно по-тежка процедура, а възможността за обжалване на тази незаконосъобразност да не е едва на ниво становище по ЕО. По този начин и уредбата по ЕО се привежда в синхрон с уредбата по ОВОС. Считаме че така Република България ще спазва изискванията на Конвенцията за достъп до информация, участие на обществеността в процеса на взимане на решения и достъп до правосъдие по въпроси на околната среда (Орхуска

	Конвенция).		
--	-------------	--	--